

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών

Θέμα: Μόλυνση και ρύπανση της λίμνης Βεγορίτιδας.

Έντονη είναι η ανησυχία των κατοίκων και των φορέων τους στην ευρύτερη περιοχή της λίμνης Βεγορίτιδας (Ειδική Ζώνη Διατήρησης - ΕΖΔ του δικτύου Ναούρα 2000 - GR1340004), που ανήκει διοικητικά στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (ΠΕ Φλώρινας) και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΕ Πέλλας), λόγω της συνεχιζόμενης περιβαλλοντικής υποβάθμισης των νερών της.

Σύμφωνα με πρόσφατη σύσταση (Ιούλης 2018), της Διεύθυνσης Υδάτων Δυτικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου - Δυτ. Μακεδονίας καλούνται οι λουόμενοι να αποφεύγουν την έκθεση στα νερά της λίμνης Βεγορίτιδας μετά την εμφάνιση του φαινομένου δυσχρωματισμού των νερών της λίμνης ως συνέπεια της ύπαρξης μεγάλης ποσότητας φυτοπλαγκτόν. Για το συγκεκριμένο θέμα:

- Στο υπ.αρ.12964/3-7-2018 έγγραφο του Ελληνικού Κέντρου Υγροτόπων Βιοτόπων (ΕΚΒΥ), μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι «στο δείγμα που εξετάστηκε από τη λίμνη Βεγορίτιδα στις 18/06/2018» παρατηρήθηκαν «σε υψηλές αφθονίες» και τα κυανοβακτήρια *Aphanizomenon flos-aquae* (3.383.107 κύτταρα/λίτρο) και *Dolichospermum spp.* (14.864.850 κύτταρα/λίτρο)».
- Στη μικροσκοπική ανάλυση δείγματος νερού από τη λίμνη Βεγορίτιδα - εκτίμηση της ποιότητας νερού και του κυανοπράσινου χρωματιστού που διενήργησε ο Τομέας Βοτανικής του Τμήματος Βιολογίας του ΑΠΘ, επιβεβαιώνεται ότι «από τη μικροσκοπική ανάλυση του δείγματος νερού, που ελήφθη από τη λίμνη Βεγορίτιδα στις 27 Ιουνίου 2018, την ανάλυση δειγμάτων από τη λίμνη στις 25 Ιουνίου 2017 από την ερευνητική μας ομάδα ... στο φυτοπλαγκτό της λίμνης καταγράφηκε μεγάλη ποικιλότητα ειδών φυτοπλαγκτού από την ομάδα των κυανοβακτηρίων. Με βάση τα δεδομένα φυτοπλαγκτού των δύο τελευταίων ετών (2017, 2018) ... προκύπτει ότι η υψηλή βιομάζα φυτοπλαγκτού και η υψηλή συμμετοχή κυανοβακτηρίων ταξινομούν τη λίμνη σε εύτροφη λίμνη με οικολογική ποιότητα κατώτερη της καλής. Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι σήμερα το φαινόμενο των ανθίσεων των κυανοβακτηρίων στη λίμνη Βεγορίτιδα, δηλαδή της υπερβολικής αύξησης φυτοπλαγκτού και εμφανούς αύξησης επιβλαβών ειδών και συσσώρευσης για τα ύδατα κολύμβησης. Αξιολογούμε ότι η αύξηση αυτή, η οποία καταγράφεται από το 2008 ενισχυμένη ως προς τη συμμετοχή επιβλαβών ειδών, θα αποτελεί χαρακτηριστικό της λίμνης και στο μέλλον εάν δεν εφαρμοστούν μέτρα οικολογικής αποκατάστασης με στόχο την μείωση των επιβλαβών κυανοβακτηρίων.»

Σημειώνουμε σχετικά ότι σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία κατά την άνθιση των κυανοβακτηρίων, δηλαδή την εκθετική αύξησή τους, συγκεντρώνονται μεγάλες ποσότητες κυανοτοξινών στο οικοσύστημα, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν κίνδυνο για τη χλωρίδα, την πανίδα, αλλά και τη δημόσια υγεία.¹

Αναφέρονται, επίσης, επτά γένη κυανοβακτηρίων ως τα κύρια μεταξύ εκείνων που παράγουν τοξίνες. Ανάμεσά τους περιλαμβάνεται και το γένος *Aphanizomenon*, που εντοπίστηκε σε υψηλές συγκεντρώσεις στη λίμνη Βεγορίτιδα και δη σε συνθήκες εκθετικής αύξησης. Το γένος αυτό ενοχοποιείται για την παραγωγή των κυανοτοξινών «Μικροκυστίνες» που έχουν όλες ηπατοτοξική δράση.

Αναφέρεται τέλος ότι «οι μέχρι τώρα καταγραφές για την παρουσία κυανοτοξινών σε Ελληνικά ύδατα αναφέρονται κυρίως στην παρουσία μικροκυστινών ...»²

¹ . Chorus I., Bartram J., (1999). Toxic cyanobacteria in water: A guide to their public health consequences, monitoring and management.. E & FN Spon. ISBN ISBN 0-419-23933-8.

² . Gkelis S., Zaoutsos N., (2014). «Cyanotoxin occurrence and potentially toxin producing cyanobacteria in freshwaters of Greece: a multi-disciplinary approach», *Toxicon* 78: 1-9. doi:doi:10.1016/j.toxicon.2013.11.010

Σχετικά με τα παραπάνω ευρήματα σημειώνουμε πως τα χωριά του Δήμου Εορδαίας (ΠΕ Κοζάνης), ο Περδίκκας, η Πεντάβρυσος, το Ανατολικό, ο Αγ. Χριστοφόρος, το Καρυχώρι, χωρίς να διαθέτουν βιολογικό καθαρισμό, χύνουν τα τελευταία 20 χρόνια τα λύματά τους σε παρακείμενους χείμαρρους, οι οποίοι καταλήγουν στο ποταμό Σολού, που εκβάλλει στην λίμνη Βεγορίτιδα!

Σημειώνουμε, επίσης, ότι εκκρεμούν από το 2013 μια σειρά υποέργων του έργου "Αποκατάσταση Ποταμού Σουλού» για τη συλλογή, μεταφορά και επεξεργασία των λυμάτων από τους όμορους οικισμούς της ΔΕ Φιλώτα του Δήμου Αμυνταίου (ΠΕ Φλώρινας).

Το ΚΚΕ έχει διαχρονικά αναδείξει και στη Βουλή με παρεμβάσεις του (οι πιο πρόσφατες 32454/29.8.2014, 1878/21.4.2015, 1041/8.11.2017), τα ζητήματα της προστασίας της λίμνης Βεγορίτιδας, χωρίς ωστόσο να έχουν, έως και σήμερα, γίνει ουσιαστικά βήματα στην κατεύθυνση αυτή

Για τα προβλήματα, που αντιμετωπίζει η λίμνη Βεγορίτιδα, ευθύνη έχουν όλες διαδοχικά οι κυβερνήσεις και συγκυβερνήσεις, που με την ακολουθούμενη διαχρονικά πολιτική τους, να διαθέτουν πόρους σε τομείς και έργα που μεγιστοποιούν τα κέρδη του κεφαλαίου, οδηγούν το φυσικό περιβάλλον σε συνεχή υποβάθμιση. Προς αυτή την κατεύθυνση, αντιμετωπίζουν και το νερό των οικοσυστημάτων ως φτηνό για το κεφάλαιο απόθεμα προκειμένου να το μετατρέψουν στη συνέχεια σε ακριβό, για το λαϊκό νοικοκυριό και τη φτώχη και μεσαία αγροτιά, εμπόρευμα.

Και όλα αυτά κατά διαρκή παράβαση της ίδιας τους τη νομοθεσίας, που ορίζει:

«4. Αν για την προστασία και διατήρηση των περιοχών, των στοιχείων ή των συνόλων της παραγράφου 3 [σ.σ.: προστατευόμενες περιοχές μεταξύ των οποίων και αυτές του δικτύου Νατούρα 2000] επιβάλλεται παράλληλα η εφαρμογή ορισμένων μέτρων σε γειτονικές εκτάσεις, οι παραπάνω περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα αποτελούν κεντρικό τμήμα μιας ευρύτερης περιοχής, στην οποία τα αναγκαία μέτρα προστασίας κλιμακώνονται κατά ζώνες» (άρθρο 18, παρ.4 του Ν.1650/86, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του Ν.3937/11).

Αποκαλύπτεται έτσι, σε σχέση με τη δραματική έλλειψη μέτρων προστασίας της λίμνης Βεγορίτιδας και της ευρύτερης περιοχής, ότι το πολιτικό προσωπικό της αστικής τάξης δεν διστάζει να παραβιάζει, στην προκειμένη περίπτωση με τη συνειδητή απραξία του, και τις ελάχιστες προστατευτικές των οικοσυστημάτων διατάξεις, που το ίδιο κατά τα άλλα νομοθετεί - αλλά μόνο ως «φύλο συκής» - κάθε φορά που αυτές παρεμποδίζουν την προώθηση των αντιλαϊκών τους επιλογών.

Σοβαρές ευθύνες όμως έχουν και οι τοπικές αρχές (Δημοτικές και Περιφερειακές), τόσο οι προηγούμενες όσο και οι σημερινές, που στηρίζουν και προωθούν αυτή την πολιτική.

Με βάση τα παραπάνω **ΕΡΩΤΩΝΤΑΙ** οι κ.κ. Υπουργοί σε ποιες άμεσες ενέργειες θα προβεί η κυβέρνηση, για:

- Την πλήρη έρευνα του φαινομένου της εκθετικής ανάπτυξης των πιο πάνω κυανοβακτηρίων. Δηλαδή τα αίτια εμφάνισής του, τις επιπτώσεις του σε βάρος του οικοσυστήματος της λίμνης και της δημόσιας υγείας και τα μέτρα για την αντιμετώπισή του.
- Να πραγματοποιηθούν έργα προστασίας των υδάτινων πόρων, επιφανειακών και υπόγειων της περιοχής, από τη ρύπανση.
- Να παρθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας της λίμνης Βεγορίτιδας, να σταματήσει η μόλυνση της και να υπάρξει η εύρυθμη λειτουργία του οικοσυστήματος της.

Οι βουλευτές

Ιάκης Βαρδαλής

Γιάννης Δελής